

Slovenski hmeljar

Glasilo Hmeljarskega
društva za Slovenijo

★ Prvi strokovni list za hmeljarstvo ★

Glasilo Hmeljarske
zadruga r.z.z.o.z. v Žalcu

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 196

Leto VIII

Celje, dne 28. maja 1937

Štev. 10

Nad peronosporo

S peronosporo, to najnevarnejšo boleznijo hmelja se ni šalili. Tudi se ta bolezen ne da ozdraviti, temveč le preprečiti. Zato pa je treba nad peronosporo takoj, da ne bo prepozno, kajti bolezen se že pojavlja.

Predvsem je treba sproti porezati in skrbno sežgati vse kuštrovce, čim se pojavijo, kajti tod je leglo bolezn.

Divji hmelj je največji sovražnik hmeljarstva in ga zato mora hmeljar zatirati, kjerkoli ga najde.

Hmeljski nasad mora biti vedno čist vsakega plevela in zemlja skrbno zrahljana.

Pa tudi za prvo škropljenje je že skrajni čas.

Škropimo z 1% bordovsko brozgo, z 1% burgundsko brozgo ali z 1% raztopino bakrenega apna. Za prvo škropljenje h koncu maja je bordovska ali bakreno-apnena brozga prav dobra, le pravilno pripraviti jo je treba: v manjši posodi se raztopi v 50 litrov vode 1 kg sijajno modre galice v kosih (ne prahu), v drugi večji za 100 litrov pa v 50 l vode 1 kg živega ali 2 kg gašenega apna ter se nato med stalnim mešanjem vliva počasi raztopina galice v raztopino apna (nikdar ne narobel); z belim fenoltaleinovim papirjem se nato brozga preskusi in če papir pordeči, je brozga dobra, če pa ne, je treba dodati še nekaj raztopine apna, dokler papir nalahno ne pordeči. Tako pripravljena bakreno-apnena brozga bo zanesljivo učinkovala in tudi ne bo osmodila rastline. Drži pa se le 24 ur in je zato vedno pripraviti svežo, kolikor se jo še isti dan poškropi.

Kdor pa ne pripravi res docela pravilno bakreno-apneno brozgo, naj raje škropi z 1% raztopino bakrenega apna, ki tudi dobro učinkuje in je zelo enostavno v uporabi.

Poskusno škropljenje hmelja z najboljšimi Holderjevimi in drugimi škropljivimi se vrši v nedeljo 30. t. m. ob 9. uri dopoldne na Groblji. Vsi hmeljarji vabljeni!

Škropimo z najfinejšimi razpršilniki in z dovolj močnim pritiskom, tako, da škropivo v obliki fine megle obviije celo rastlino. Dobro je, da poškropimo tudi zemljo okoli rastline. Škropljivice polnimo vedno skozi sito, da škropivo ne maši razpršilnikov. Škropimo le, kadar je rastlina suha ter nikdar pri hudi sončni vročini; ob lepih sončnih dneh torej le v prvih dopoldanskih in zadnjih popoldanskih, nikdar pa ne v najbolj vročih opoldanskih urah. Vsako škropivo je najbolje vedno za vsak dan pripraviti sveže. Radi boljše lepljivosti in trajnejše učinkovitosti je priporočljivo na 100 litrov škropiva pridati 35 g kazeina, ki se predhodno razpusti v kozarcu tople vode.

Hmeljarji! Zapozneta je letos naša rožca in bo zato verjetno še bolj občutljiva. Zato pa je tem bolj potrebno, da že v kali zatremo nevarno bolezen. Ne odlašajmo torej prav nič, temveč vsi do zadnjega poškropimo v prihodnjih dneh prvič svoje nasade, da si zajamčimo čim boljši pridelek! Boddimo tozadevno med prvimi in ne med zadnjimi, kajti za barvo se bo letos prav gotovo šlo in se bodo povsod bolj potrudili kakor doslej.

Burgundska brozga

Že ponovno smo poudarili, da je modra galica menda najstarejše in do danes glede učinkovitosti še vedno najbolj zanesljivo sredstvo proti raznim

glivičnim boleznim kulturnih rastlin in prav tako tudi proti peronospori na hmelju. Seveda pa raztopina modre galice sama ni porabna za škropljenje. Sicer bi prav gotovo uničila vse klice nevarne bolezni, toda obenem tudi temeljito osmčila in s tem uničila celo rastlino. Zato moramo raztopini galice primešati še kako drugo sredstvo, ki jo toliko omili, da sicer še vedno zanesljivo uniči klice peronospore, vendar pa ne osmodi in tako ne uniči več rastline. Najbolj navadno sredstvo za dodatek modri galici v ta namen je apno in raztopina galice ter apna je splošno znana kot **b o r d o v s k a** ali bakreno-apnena brozga.

Bordovska brozga je zelo uspešno sredstvo proti peronospori, vendar le tedaj, če je res tudi pravilno pripravljena. Priprava te brozge pa ni enostavna, kajti če raztopini galice pridamo premalo apna, osmodi rastlino, če pa ga ji pridamo preveč, brozga ne učinkuje več dobro proti peronospori. Raztopiti je treba posebej apno in mu potem doliti med stalnim mešanjem počasi raztopino galice ter končno brozgo še preskusiti z belim fenolftaleinovim papirjem. Tudi se bakreno-apnena brozga zelo pozna na škropljeni rastlini in zato ta brozga ni nič kaj primerna za škropljenje hmelja v kobule.

Iz navedenih razlogov se je skušalo najti namesto apna drugo sredstvo, ki bi prišlo v poštev kot dodatek k raztopini modre galice. Kot tako se je najbolje obnesla soda ter je raztopina modre galice in sode prav tako že staro sredstvo proti peronospori, znano pod imenom **b u r g u n d s k a** ali bakreno-sodina brozga. Ta brozga ima to prednost, da je priprava enostavnejša in da se pri škropljenju prav malo pozna ter bi bila zato porabna tudi za škropljenje hmelja v kobule. Seveda pa za pripravo burgundske brozge ni dobra vsaka soda, temveč se izkaže najbolje čista Solvay-soda, ki jo dobimo v zavitkih po pol kilograma, točno odmerjeno za dodatek na 1 kg modre galice.

Burgundsko brozgo pripravimo najbolje na ta način, da v veliki posodi za 100 litrov raztopimo v 50 litrov vode 1 kg modre galice, v drugi manjši posodi pa v drugih 50 litrov vode 1 zavitek, t. j. $\frac{1}{2}$ kg Solvay-sode; nato raztopino sode med stalnim mešanjem počasi vlivamo v raztopino galice (narobe ne) in dobimo tako enoodstotno burgundsko brozgo. Še enostavneje pa lahko tudi v veliko posodo napolnimo 95 litrov vode in v njej raztopimo galico, sodo pa raztopimo v malem vedru s 5 litrov vode in to potem med stalnim mešanjem

dolijemo raztopini galice. Priprava burgundske brozge je torej vsekakor precej enostavnejša kakor bordovske, saj jo ni treba nič preskušati s fenolftaleinovim papirjem, pa je vendar vedno pravilno pripravljena. Nadaljna prednost burgundske brozge je tudi v tem, da je docela čista in zato ne maši razpršilnikov, pa tudi lepi zelo dobro na listju in za to dolgo učinkuje.

Radi mnogih prednosti in pocenitve sode se zadnja leta poraba burgundske brozge vedno bolj širi in se je n. pr. v Franciji zadnjih deset let podvojila. Za škropljenje hmelja smo jo lani preskušali tudi pri nas in se je v splošnem prav dobro obnesla.

Pripomniti pa je treba, da učinkovitost burgundske brozge traja prav tako samo 24 ur kakor bordovske in da jo je treba zato vedno pripraviti svežo ter še isti dan porabiti.

Solvay-soda je naš domač izdelek ter se izdeluje v Lukavcu pri Tuzli v Bosni. V pripravnih zavitkih po $\frac{1}{2}$ kg za pripravo 100 litrov enoodstotne burgundske brozge je prišla v promet letos tudi pri nas. Sicer pride burgundska brozga nekoliko dražje kakor bordovska, vendar jo bo z ozirom na mnoge, zlasti za hmeljarstvo zelo važne prednosti, treba vsekakor preskusiti letos v večjem obsegu.

Razno

Neprodane zaloge lanskega hmelja v Nemčiji so znašale 1. IV. t. l. pri trgovcih še 3825 stofov. Vse večje pivovarne so pozvane, da pokupijo ta hmelj in izpopolnijo svoje zaloge tako, da bodo zadoščale do 1. IV. 1938, da ne bi trgovci trpeli izgube.

V Belgiji krčijo nasade. V Alostu bo sicer ostala lanska površina, toda v Poperinghe se bo precej skrčila. Tu namreč izkopavajo vrsto Buvrinne in le deloma zasajajo nove nasade s Tettnangskimi in Hallertauskimi sadeži.

Koliko pade rose? Tudi to je zanimivo in v Münchenu so s posebnimi aparati zmerili, da pade v teku vegetacije na 1 ha 1710 hl vode v obliki rose.

Konsum piva v Angliji je bil v prvem letošnjem četrtletju za nad 7% večji kakor v isti lanski dobi.

Zadnji čas je, hmeljarji, da še **pognoji** vsak svoje hmeljišče **s kalijevo soljo.** Na široko po nasadu **40–75 kg** ali pa okrog vsake rastline po 4 zvrhane žlice kalijeve soli. **Kalij** napravi rastlino bolj **odporno proti peronospori** in da stalno, **gladko zeleno barvo** pridelka.

Piva v Ameriki se pije vedno več. V prvem letošnjem četrtletju se ga je popilo 13% več kakor lani, in če bo šlo tako naprej, se bo konsum dvignil letos na vsaj 72.000.000 hl, to je toliko, kakor je konsum piva v USA znašal pred prohibicijo.

Konsum piva v Jugoslaviji stalno nazaduje in znaša te še kakih 200.000 hl letno, to je le 2 l na osebo, dočim je v letu 1934 znašal še 4 l. Tudi izvoz piva prav tako kakor uvoz stalno nazaduje. Pri nas je pač vino poceni in je zato vedno manjši konsum piva, ki je sorazmerno preveč obdavčeno in zato predrago.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo obvešča vse svoje člane, da tudi še nadalje obstoja in posluje kakor doslej ter prav tako tudi njegove podružnice. Vestni o vpostavitvi prejšnjega stanja so bile zmožne in je upravna oblast že odredila potrebno, da bo društveno delovanje nemoteno, dokler ne izda potrebnih nadaljnjih ukrepov. Poslovne ure v društveni pisarni v Žalcu so redno vsak petek dopoldne.

Vprašanja in odgovori

J. D. v D.: V mojem hmeljišču povzročajo bolhači že občutno škodo. Kako in s čim naj jih uničim?

Odgovor: Proti bolhačem imamo sredstva za prašenje in sredstva za škropljenje. Katere sredstva je najboljša, pa je težko reči, ker so bolhači zelo trdoživi in tudi pred zatiranjem hitro zbežijo, da se potem zopet povrnejo na hmelj. Najcenejše sredstvo, ki se je pri raznih poskusih tudi prav dobro obneslo, je vse-kakor 2% petrolejeva emulzija (na 100 l vode zakuhati 1½ kg mazavega mila in potem v še topli milnici z brezovo metlo dobro raztepsti 2 l petroleja), s katero poškopimo v močnih curkih (torej ne megle kakor proti peronospori) rastlino in tudi zemljo okrog nje. Sicer pa je konec maja in bo prvi zarod bolhačev kmalu izginil.

A. M. v P.: Nekaj kalijeve soli bi še rad potrosil v hmeljišče. Ali še ni prepozno in bo še kaj zaleglo? Koliko naj trosim?

Odgovor: Za gnojenje s kalijevo soljo je še čas, vendar ni več dosti za odlašati. Na 1000 sadežev potrosite na široko 75 kg, oziroma, če ste izdatno pognojili že prej z domačim gnojem, 40 kg, ali pa okoli vsake rastline 7 oziroma 4 dkg. Gnojilo spravite takoj v zemljo.

Fr. P. v B.: Nekateri priporočajo za hmelj Nitrofoskal. Ali lahko tudi še sedaj trosim to gnojilo?

Odgovor: Nitrofoskal je počasi učinkujoče gnojilo in ga uporabljamo zato predvsem za jesensko gnojenje. Trositi ga še sedaj pa seveda nikakor ne kaže.

M. L. v O.: Hmeljarska zadruga je menda z direktnim uvozom škropilnic nekaterim temeljito prekrizala račune, pa se sedaj obregujejo obnjo. In Holderjeve škropilnice jim delajo preglavice! Ali bi moral res vprav hmeljar s svojimi žulji podpirati domačo industrijo? Zakaj pa jo ne gospoda, ki nosi angleško sukno namesto domačega? Kaj pa je namen zadruge?

Odgovor: Namen hmeljarske zadruge gotovo ni podpirati industrijo, temveč preskrbeti hmeljarjem razne potrebščine v čim boljši kakovosti in čim ceneje. Se-

veda pa se vsak otepa, če mu odneseš masten grizljaj izpred nosa! Zato jim ni treba zameriti, če se ujedajo, ker je to najboljši dokaz, da zadruga dela dobro in prav. Holderjeve škropilnice pa so tako dobro znane in kot prvovrstne priznane po celem svetu, da jim le koristi, če se kdo v svoji onemogli jezici zaletuje vanje. Sicer pa hmeljarji sami najboljše vedo, katere škropilnice so najboljše in najcenejše ter jim odločitev ni težka. Lastna hvala — cena mala, pravi pregovor, dobro blago pa se itak samo ličilo!

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Stanje nasadov je zelo različno. V zgodaj obrezanih je dosegla rastlina že do 1 m visoko in čez, v pozno obrezanih pa se tudi šele prvič privezuje. Rastlina je v splošnem zdrava; semtertje se sicer pojavljajo bolhači, toda brez znatnejše škode; prav tako se pojavljajo semtertje tudi sledovi peronospore, vendar je prvo škropljenje proti tej bolezni že v teku. — Neprodano v prvi roki je še kakih 175 stofov lanskega pridelka prav dobre kakovosti, za katerega zaenkrat ni dosti zanimanja.

Vojvodina: Pri lepem in toplim vremenu se je stanje nasadov precej izboljšalo, vendar je rastlina slejkoprej zaostala v razvoju. Peronospora se pojavlja in hmeljarji se letos že pripravljajo na izdatnejše škropljenje. — Za še neprodane zaloge lanskega pridelka zaenkrat ni zanimanja.

Češkoslovaška: Ugodno vreme je razvoj hmeljske rastline znatno pospešilo. Sedaj je večinoma vse napeljano, le od bolhačev napadeni nasadi so močno zaostali. Peronospora letos silno ogroža rastlino in semtertje se pojavljajo tudi že uši. — Tržišče je slejkoprej mirno in je zanimanje predvsem le za cenejše blago za izvoz. Cene so še popustile in lanski pridelek notira Žatec 15–29 din ter Uštěk in Roudnice 10–16 din za kg.

Nemčija: Stanje nasadov je v splošnem prav dobro. Rastlina je zdrava, bolhačev je bilo letos prav malo in tudi peronospora še ne ogroža nasadov. Hmelj je deloma napeljan in najbolj zgodnji tudi že nad 1 m visoko, deloma pa se še napeljuje. Rastlina izredno hitro raste, da bi dohitela zamujeno. — Na tržišču je nekaj več zanimanja, predvsem za domače pivovarne in je tendenca precej čvrsta. Cene so ostale sicer v glavnem nespremenjene, vendar so se učvrstile.

Francija: Pri ugodnem vremenu se je stanje nasadov znatno izboljšalo. — V kupčiji je zopet nekaj več zanimanja, zlasti za ameriški račun, in se za lanski alzaški pridelek plačuje 20–26 din za kg.

Poljska: Vsa poročila zakasnila.

Škropilnice najboljše Holderjeve, **olje in mast** za motorke, **Solvay-sodo** za burgundsko brozgo, **bakreno apno** „Sfinks“ in **kazein** dobavlja svojim članom najceneje **Hmeljarska zadruga r. z. z o. z. v Žalcu.**

Belgija: Pri mirni tendenci notira lanski Poperinghe 15 din, letošnji v predprodaji za oktober—november pa 16—17 din za kg; v predprodaji je tendenca še precej čvrsta.

Anglija: Radi ugodnejšega vremena hmeljska rastlina prav hitro raste in skuša dohiteti zamujeno. — Tržišče je slejkoprej mirno in pride le semtertje do kakega zaključka za lanski ali predlanski pridelek po nespremenjenih cenah.

Amerika: Vreme je zadnji čas precej bolj ugodno in stanje nasadov se hitro boljša. — Tržišče je mirno, cene so še popustile in domači pridelek notira lanski 33—40 din, predlanski 24—31 din, letnik 1934 pa 18 do 23 din in starejši 9 do 17 din, že zacarinjen inozemski pa lanski 52—66 din in predlanski 44—48 din za kg. Prometa je malo.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, so bile naslednje:

	letos	lani
Nemčija (Hallertau)	51 din	60 din
Anglija	56 din	39 din
Amerika, domači	40 din	15 din
inozemski, zacarinjen	67 din	76 din
Češkoslovaška (Zatec)	29 din	37 din
Francija (alzaški)	25 din	18 din
Jugoslavija (savinjski)	24 din	17 din
(vojvodinski)	14 din	12 din
Poljska (wolinjski)	20 din	13 din
Belgija (Poperinghe)	15 din	7 din

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše. Denar je prinej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema

vse vrste zavarovanj proti požaru: poslopja, vse premičnine, hmelj, zvonove, steklo, nezgode, vlom, jamstvo, avto-kasko, življenjska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninska zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki županiji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2.

Hranilnica Dravske banovine Celje ♦♦ Ljubljana ♦♦ Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge in obresti jamči Dravska banovina

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.